

Beslutningsforslag nr. B 45, Fremsat den 15. november 1985 af Albrechtsen (VS), Anne Grete Holmsgård (VS), Lenger (VS), Elisabeth Bruun Olesen (VS) og Tinning (VS)

Forslag til folketingsbeslutning

om støtte til løsning af Eritreakonflikten

Folketinget pålægger regeringen i alle relevante internationale sammenhænge og gennem fremsættelse af forslag i FN at arbejde for en standsning af krigen i Eritrea og en politisk løsning af konflikten efter følgende retningslinjer:

- a. Offentliggørelse af en officiel dansk anerkendelse af kravet om afholdelse af en folkeafstemning i Eritrea til afgørelse af områdets nationale tilhørsforhold.
- b. Udarbejdelse af et forslag om
 - etablering af våbenhvile mellem de krigsførende parter, dvs. Etiopiens regering og befrielsesbevægelsen i Eritrea,
 - etablering af en fredsbevarende FN-styrke i området og sikring af flygtningenes adgang til at vende tilbage samt
 - afholdelse af en internationalt kontrolleret folkeafstemning i Eritrea til afgørelse af områdets nationale tilhørsforhold.

Bemærkninger til forslaget

Trods stor militær indsats er det aldrig lykkedes for det etiopiske militærstyre at nedkæmpe den eritreanske nationale befrielsesbevægelse, hvis vigtigste organisation er EPLF.

Krigen har bølget frem og tilbage i mange år; således var befrielsesbevægelserne i 1977-78 tæt ved en total militær sejr, men billedet ændrede sig, da Etiopien takket være massiv støtte fra Sovjet og Cuba kunne igangsætte en storoffensiv, der for en periode drev befrielsesbevægelserne ud i bjergene.

Siden har militærstyret i Addis Abeba iværksat mindst seks store offensiver, men har trods fortsat sovjetisk støtte ikke kunnet hindre, at befrielsesbevægelserne igen har vundet mere terræn.

Baggrunden for Etiopiens forsøg på med så store omkostninger at fastholde besiddelsen af Eritrea, er, at Eritrea udgør et strategisk vigtigt område langs Det røde Hav, et område, hvortil Etiopien ikke selv har adgang.

Frem til kejserdømmets fald i 1974 var Etiopien USAs måske vigtigste allierede i Afrika, når bortses fra Sydafrika, og USA fandt det vigtigt at yde bistand til Haile Selassie-styret.

Til gengæld fik USA en dengang vigtig base i Asmara i Eritrea, og USA tillagde kysten stor betydning.

Sovjet støttede i FN et forslag om Eritreas selvstændighed, men FN, der dengang var stærkt domineret af USA, besluttede, at der skulle dannes en føderation mellem Etiopien og Eritrea. Med USAs og Vesteuropas stiltiende billigelse indlemmede kejseren i 1962 Eritrea helt i Etiopien som provins.

De vestlige lande bærer således et stort ansvar for, at det så længe har kunnet lykkes at undertrykke eritreanerne.

Den etiopiske revolution i 1974-75 fratog guds ejerne magten i landet, der overtoges af et militær-råd.

USA frygtede dengang, at Eritrea nu skulle få held til at løsrive sig og bruge selvstændigheden til en alliance med de arabiske lande, der dermed ville få kontrol med begge sider af Det røde Hav og således kunne vanskeliggøre Israels adgang

gennem dette hav og olietrafikken m.v. i det hele taget.

USAs forhold til de nye magthavere forværres imidlertid hurtigt, og i forbindelse med Oga-denkrigen blev allianceforholdene i området simpelt hen vendt op og ned: Sovjet, der så en klar interesse i at overtage USAs indflydelse i Etiopien, kom nu massivt til hjælp (sammen med Cuba). Og USA overtog så Sovjets base i Somalia.

Derefter var det slut med Moskvas støtte til kravet om eritreansk selvstændighed! Nu hed det sig, at der var tale om »separatister«, der gik reaktionære arabiske staters ærinde i forsøget på at afskære Etiopien fra havet.

Sovjet har siden leveret bl.a. »helikopterfæstninger«, napalm og antiguerrillamateriel til militærstyrets tropper i området.

I modsætning til Afghanistansspørgsmålet har Eritreasagen ikke givet anledning til harmdirrende vestlige protester. USA håber på et come-back i Etiopien, og så ønsker man ikke et nyt alliancefrit land ved bredden af Det røde Hav. Så ønsker man igen at overtage en stabil etiopisk allieret med kontrol over kysten. Befolkningen i Eritrea er derfor ofre for et tragisk stormagtsspil, et spil, som det er en hovedopgave for den vestlige opinion at kaste lys over, så den ulykkelige krig kan blive bragt til ophør.

Hvordan løses konflikten?

Afgørende er først og fremmest at tvinge militærregeringen i Etiopien til at acceptere en våbenhvile efterfulgt af en internationalt overvåget folkeafstemning i Eritrea om landets fremtidig nationale status, dvs. om selvstændighed eller fortsat tilknytning til Etiopien. Der kan næppe være tvivl om, at en folkeafstemning vil føre til en beslutning om selvstændighed, og den internationale indsats skal selvfølgelig sikre, at alle parter respekterer dette, hvis det bliver resultatet.

Den eritreanske befrielsesbevægelse, EPLF, fremsatte i oktober 1984 et forslag til våbenhvile, der bl.a. skulle gøre det muligt at få nødhjælp frem til det katastroferamte område. Krigen har været medvirkende til, at tørke- og sultkatastrofen,

som har ramt hele Afrikas Horn, har ramt særlig hårdt i Eritrea.

På grund af krig og katastrofer er måske over 1 million eritreanere flygtninge. Heraf har en halv million måtte søge til lejre i Sudan eller i de befriede områder.

I de befriede områder har det været særdeles svært at skaffe nødhjælpsforsyninger til disse mennesker, en opgave, der bl.a. er varetaget af den eritreanske nødhjælpsorganisation, EPA.

I 1984-85 har i hvert fald 2 millioner eritreane-

re været ramt af følgerne af krig og fødevaremangel.

Det etiopiske militærstyre har afvist forslaget om våbenhvile. Noget tyder endda på, at krigshandlingerne igen er under optrapning.

Selv da hungerkatastrofen i Etiopien var på sit højeste (problemerne er ingenlunde under kontrol i dag), afsatte militærstyret fortsat ressourcer på videreførelse af denne krig, hvilket naturligvis ikke alene har medført øgede lidelser for befolkningen i Eritrea, men også for befolkningen i Etiopien, der må bære krigens omkostninger.